

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.5
la Hotărârea Consiliului INJ
nr. 12/5 din 30.11.2018*

CURRICULUM

la disciplina

**„MANAGEMENTUL ACTIVITĂȚII ORGANELOR PROCURATURII
ȘI ETICA PROFESIONALĂ A PROCURORULUI”**

(candidați la funcția de procuror)

AUTORI:

Alexandru NICHITA

Procuror, șef al Direcției politici,
reforme și protecția intereselor societății,
Procuratura Generală
Formator INJ

Eduard BULAT

Procuror, șef al Secției politici, reforme
și management al proiectelor,
Procuratura Generală
Formator INJ

AVIZAT

Șef/Direcție instruire și cercetare

Alexandra NICA

CHIȘINĂU, 2018

I. PRELIMINARII

Etica profesională a procurorului constituie un ansamblu de norme de conduită care îi revin procurorului în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu și în viața privată.

Deoarece supremația legii poate exista doar într-un stat de drept, puternic și integru, procurorii în virtutea profesiei prestate trebuie să se bucure de o reputație impecabilă și să respecte cele mai înalte standarde de etică și conduită.

Conformarea standardelor de etică și conduită, va consolida integritatea organelor procuraturii, încrederea populației în procuratură și va contribui esențial la promovarea imaginii organelor Procuraturii atât în țară cât și peste hotare.

Studierea acestei discipline de către audienți, candidați la funcția de procuror este relevantă pentru cunoașterea de către aceștia a exigențelor procurorului, a modului de tratare a diverselor situații și dileme etice.

De asemenea va contribui la rezolvarea și aprecierea corectă a cazurilor concrete de încălcare a eticii de procuror, întocmirea proiectelor de Hotărâri ale Colegiului de disciplină și etică.

Disciplina „*Managementul activității organelor procuraturii și etica profesională a procurorului*” conține aspecte teoretice și procedee de formare a aptitudinilor de management eficient pentru viitorii procurori la diferite nivele instituționale.

Disciplina este predestinată candidaților la funcția de procuror și reprezintă volumul de cunoștințe necesar pentru a asigura formarea aptitudinilor de manager ale audienților în calitate de conducători ai urmăririi penale în raport cu ofițerii de urmărire penală.

De asemenea cursul are ca scop formarea la audienți a aptitudinilor de conducător al echipei de procurori din subordine.

Instruirea are ca scop de a pregăti procurorii pentru a acționa în cadrul echipei, atât în calitate de conducător, cât și membru executor, ceea ce va contribui la consolidarea eforturilor la realizarea scopurilor și obiectivelor stabilite față de fiecare colectiv de procurori.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul, va obține următoarele competențe:

- să poată identifica care sânt principiile eticii și conduitei procurorului;
- să poată identifica prevederile standardelor internaționale și naționale privind etica procurorului, evoluția și istoria acestora;
- să poată identifica vulnerabilitățile în activitatea de procuror și să propună măsuri concrete de diminuare a acestora;
- să poată determina modul de soluționare a situațiilor etice și să identifice încălcările pasibile de sancționare disciplinară;
- să determine competențele și atribuțiile Inspecției procurorilor, ale organelor de autoadministrare a procurorilor la soluționarea situațiilor etice;
- să poată determina formele de răspundere a procurorilor pentru încălcările admise în timpul exercitării obligațiilor de serviciu și în viața privată;
- să proiecteze hotărâri ale organelor de autoadministrare a procurorilor în situații etice concrete;
- să-și formeze aptitudini de organizarea a lucrului în echipă: stabilirea obiectivelor pentru echipă, monitorizarea executării acestora și evalua performanțelor;
- să poată soluționa conflictele în cadrul echipei;
- să poată organiza și conduce echipa la efectuarea urmăririi penale;
- să poată organiza și conduce echipa de procurori din subordine.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- cunoască principiile eticii și conduitei procurorului;
- cunoască prevederile standardelor internaționale și naționale privind deontologia și etica procurorului, istoria și evoluția acestora;
- identifice riscurile instituționale, vulnerabilitățile în activitatea de procuror și să propună măsuri concrete de diminuare a acestora;
- întocmească proiecte ale sesizărilor ce constituie abatere disciplinară;
- determine formele responsabilității procurorilor pentru încălcările de lege admise în timpul serviciului și în viața privată;
- aprecieze acțiunile, inacțiunile procurorului în situații concrete, care urmează a fi aplicate procurorilor pentru încălcările admise;
- cunoască principiile generale ale managementului;
- formeze și să conducă activitatea unei echipe la efectuarea urmăririi penale;
- conducă activitatea unui colectiv de procurori.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Managementul activității organelor procuraturii și etica profesională a procurorului	Alexandru NICHITA	II	40(20/20)	10	10	Evaluare continuă a activității / Examen final
	Eduard BULAT			10	10	

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore Practice
1.	Aspecte generale cu privire la etică, în special pentru procurori	2	2
2.	Integritatea procurorului Factorii de risc instituționali în activitatea procurorilor	4	4
3.	Răspunderea și sancționarea disciplinară a procurorilor	4	4
4.	Aspecte generale cu privire la management. Comunicarea.	4	2
5.	Formarea echipei și motivarea personalului. Managementul conflictului.	2	4
6.	Managementul schimbării și Planificarea	4	4
TOTAL		20	20

<p>5.Cadrul juridic internațional de asigurare a integrității în organele procuraturii;</p> <p>6.Practica altor state referitoare la mecanismele de sancționare a procurorilor (abaterile disciplinare; instituțiile competente pentru pornirea și aplicarea procedurilor disciplinare, imunitatea procurorilor, etc).</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1.Analiza, caracteristica și sarcinile integrității procurorului;</p> <p>2.Aprecierea cadrului juridic internațional, național și departamental de asigurare a integrității în organele Procuraturii;</p> <p>3.Identificarea și aprecierea vulnerabilităților în organele procuraturii;</p> <p>4.Aprecierea și analiza factorilor de risc în activitatea procurorilor;</p> <p>5.Identificarea factorilor de risc în situații concrete din activitatea procurorilor și măsurile ce urmează a fi întreprinse între diminuarea factorilor de risc;</p> <p>6.Influența factorilor de risc în activitatea practică a procurorilor;</p> <p>7.Identificarea și aprecierea factorilor de risc în viața privată a procurorilor.</p>	<p><i>Seminar</i> <i>Discuții.</i> <i>Studiu de caz.</i></p>	<p><i>Ore practice</i> <i>Lucrul în grup.</i> <i>Soluționarea spețelor.</i></p>
<p><i>Tema 3. Răspunderea și sancționarea disciplinară a procurorilor</i></p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1.Cadrul legislativ, care reglementează răspunderea disciplinară a procurorilor;</p> <p>2.Mecanismul existent în organele procuraturii de sancționare disciplinară;</p> <p>3.Competențele la cercetarea și aprecierea acțiunilor, inacțiunilor procurorilor pasibile de sancționare disciplinară;</p> <p>4.Competențele Inspecției procurorilor și ale organelor de autoadministrare a procurorilor în cazurile de încălcare a eticii procurorilor;</p> <p>5.Consecințele aplicării sancțiunii disciplinare în privința procurorului și ridicarea sancțiunii disciplinare înainte de termen.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1.Să expună și să aprecieze prevederile legislației în vigoare, care reglementează răspunderea și sancționarea disciplinară a procurorilor;</p> <p>2.Aprecierea acțiunilor-inacțiunilor procurorilor în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu și în viața privată pasibile de sancționare disciplinară;</p>	<p><i>Curs</i> <i>Prelegere.</i> <i>Proiector/laptop</i></p> <p><i>Seminar</i></p>	<p><i>Ore curs</i> <i>Brainstorming.</i> <i>Lectura surselor din Lista bibliografică.</i></p> <p><i>Ore practice</i></p>

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- Participarea audienților în cadrul seminarelor;
- Realizarea activităților individuale și de grup;
- Răspunsuri verbale, participare la dezbateri/studii de caz;
- Redactarea unor acte în baza temelor studiate.

B. Evaluarea finală va consta în examen scris, care va fi alcătuit dintr-un bilet, ce va cuprinde: două întrebări teoretice și sarcina practică ce va consta în soluționarea unei spețe practice.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Acte legislative și normative::

I Principale

1. Constituția Republicii Moldova.
2. Legea cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016.
3. Legea privind declararea averii și intereselor personale, nr. 133 din 17.06.2016.
4. Legea cu privire la prevenirea și combaterea corupției, nr.90-XVI din 25.04.2008.
5. Codul de etică al procurorilor (2016).
6. Ghidul European al eticii și conduitei procurorului (*Ghidul de la Budapesta*), adoptat la Conferința Procurorilor Generali din Europa la 31.05.2005.
7. Avizul nr. 3(2008) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni privind “Rolul serviciilor de procuratură în afară de domeniul justiției penale”;
8. Avizul nr.7 (2008) al Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni privind managementul resurselor de care dispun parchetele.
9. Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE). privind normele și principiile europene referitoare la procurori (*Carta de la Roma*).
10. Recomandarea REC (2012) 11 a Comitetului de Miniștri către Statele Membre cu privire la rolul procuraturii în afara sistemului de justiție penală.
11. Declarația de la Bordeaux din 20.09.2009 Judecătorii și procurorii într-o societate democratică
12. Regulamentul Adunării Generale a Procurorilor (2016).
13. Regulamentul Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 24/28 din 24.09.2016.
14. Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor (2016).
15. Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică (2016).
16. Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor (2016).
17. Regulamentul privind conținutul și modul de depunere a sesizării cu privire la abaterea disciplinară comisă de procuror (2016).
18. Concepția de promovare a eticii profesionale și de sensibilizare a opiniei publice cu privire la etica profesională.

II Adiționale

19. Legea cu privire la procuraturile specializate , nr. 159 din 07.07.2016.
20. Legea privind testarea integrității profesionale, nr.325 din 23.12.2013
21. Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr. 158-XVI din 04.07.2008.
22. Legea privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, nr. 271-XVI din 18.12.2008.

23. Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, nr.132 din 17.06.2016.
24. Legea integrității, nr.82 din 25.05.2017.
25. Codul de conduită al funcționarului public, Legea nr.25 –XVI din 22.02.2008.
26. Codul Muncii (disciplina muncii).
27. Codul de procedură penală al Republicii Moldova.
28. Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene din 2000.
29. Recomandările Comitetului de Miniștri REC (2000) din 11.05.2000 privind codurile de conduită pentru funcționarii publici și REC (2000) 19 cu privire la rolul procuraturii în cadrul sistemului de justiție penală.
30. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor și modul de evaluare a performanțelor procurorilor (2016).
31. Regulamentul cu privire la Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și procedura de selecție și carieră a procurorilor (2016).
32. Recomandarea REC (2012) 11a Comitetului de Miniștri către Statele Membre cu privire la rolul procuraturii în afara sistemului de justiție penală.
33. Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE).
privind normele și principiile europene referitoare la procurori (*Carta de la Roma*).
34. Regulamentul privind organizarea totalurilor activității organelor Procuraturii, aprobat prin ordinul nr.100/4 din 30.10.2009.
35. Regulamentul privind actele normative ale Procuraturii, aprobat prin ordinul nr. 200/22 din 23.09.2004 a Procurorului General.
36. Regulament cu privire la Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și procedura de selecție și carieră a procurorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-14/17 din 23.02.2017
37. Regulamentul privind stabilirea modelului și a însemnelor distinctive ale ținutei vestimentare a procurorilor aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-260/16 din 22 decembrie 2017.
38. Regulamentul de activitate a Procuraturii Anticorupție, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.8/28 din 17.02.2017.
39. Regulamentul de activitate a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzelor Speciale, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.7/28 din 17.02.2017.
40. Planul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2016-2020, aprobat prin Hotărârea CSP nr.12-226/16 din 14.09.2016
41. Ordinul Procurorului General nr. 681-p din 15.06.2017 privind structura internă , reședința și statutul de personal al sistemului Procuraturii